

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de **stemming** over het wetsvoorstel **Technische aanpassing en actualisering van de Wet financieel statuut van het Koninklijk Huis (31505)**.

(Zie vergadering van 11 november 2008.)

De **voorzitter**: Aangezien dit wetsvoorstel grondwettelijke uitkeringen aan de Koning en aan een aantal leden van het Koninklijk Huis regelt, dient het wetsvoorstel overeenkomstig artikel 40, lid 3, van de Grondwet met ten minste twee derde van het aantal uitgebrachte stemmen te worden aanvaard.

Ik constateer dat geen der leden tegen het wetsvoorstel heeft gestemd en dat het dus met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering in verband met het bevorderen van voortgezet ouderschap na scheiding en het afschaffen van de mogelijkheid tot het omzetten van een huwelijk in een geregistreerd partnerschap (Wet bevordering voortgezet ouderschap en zorgvuldige scheiding) (30145)**.

De beraadslaging wordt geopend.

□

Mevrouw **Broekers-Knol** (VVD): Voorzitter. Ruim twee jaar geleden, op 13 juni 2006, behandelden wij in deze Kamer het initiatiefwetsvoorstel van de heer Luchtenveld. Dit wetsvoorstel was erop gericht de flitscheiding af te schaffen en tegelijk de beëindiging van het huwelijk zonder rechterlijke tussenkomst mogelijk te maken. Daarnaast was het wetsvoorstel erop gericht te voorzien in de vormgeving van het voortgezet ouderschap. Het wetsvoorstel introduceerde daartoe het ouderschapsplan. Zoals bekend, heeft deze Kamer het wetsvoorstel verworpen.

Vandaag behandelen wij het wetsvoorstel Bevordering voortgezet ouderschap en zorgvuldige scheiding. Dit wetsvoorstel is afkomstig van de regering en werd nog tijdens de behandeling van het initiatiefwetsvoorstel van de heer Luchtenveld, op 9 juni 2005, bij de Tweede Kamer ingediend. Ook in dit wetsvoorstel wordt de flitscheiding afgeschaft – tout court – en wordt de invoering van een verplicht ouderschapsplan voorgesteld. Inmiddels is recent een volgend wetsvoorstel bij de Tweede Kamer ingediend, waarin de zogenoemde echtscheidingsnotaris wordt geïntroduceerd. Dit wetsvoorstel opent de mogelijkheid dat ook de notaris bevoegd wordt om namens partijen bij de rechtbank een verzoekschrift tot echtscheiding in te dienen, namelijk in het geval het een gemeenschappelijk verzoek betreft en er geen kinderen zijn.

Het wetsvoorstel dat vandaag voorligt, bevat, zoals gezegd, twee onderdelen, namelijk het afschaffen van de flitscheiding en de introductie van het verplichte

ouderschapsplan. Namens de VVD-fractie zal ik eerst aandacht schenken aan het afschaffen van de flitscheiding en vervolgens zal ik ingaan op het verplichte ouderschapsplan.

De VVD-fractie ondersteunt het voorstel om de flitscheiding af te schaffen. Sinds januari 1998 is het mogelijk om een geregistreerd partnerschap aan te gaan. Bij de openstelling van het huwelijk voor personen van hetzelfde geslacht in april 2001 is het mogelijk gemaakt om via de burgerlijke stand een huwelijk om te zetten in een geregistreerd partnerschap en omgekeerd. Dit geregistreerd partnerschap kan vervolgens zonder tussenkomst van de rechter worden beëindigd, hetgeen betekent dat op eenvoudige wijze een echtscheiding, niet alleen zonder kinderen maar ook met kinderen, kan worden gerealiseerd. Nogal wat echtscheidingen – het gaat al gauw om minstens tienduizend echtscheidingen, zo niet meer – zijn op deze wijze gerealiseerd. Ik merk wel op dat degenen die voor deze route gekozen hebben, het in ieder geval met elkaar eens waren over de scheiding: zonder elkaars medewerking kon het huwelijk niet worden omgezet in een geregistreerd partnerschap en kon vervolgens het geregistreerd partnerschap niet worden beëindigd.

De flitscheiding brengt echter forse problemen met zich mee; ik noem er twee: de flitscheiding wordt in het buitenland niet erkend en er is geen executoriale titel met betrekking tot de gemaakte afspraken. Afgezien daarvan laat de vraag zich stellen of het systeem van ons echtscheidingsrecht een dergelijke alternatieve, onbedoelde vorm van echtscheiding toelaat. De vraag stellen is hem beantwoorden.

Mijn fractie meent dan ook dat het verstandig is dat de route van de flitscheiding wordt afgeschaft. Ik merk daarbij tegelijkertijd op – ik heb dat ook gedaan tijdens de behandeling van het initiatiefwetsvoorstel van de heer Luchtenveld – dat ingeval van een echtscheiding op gemeenschappelijk verzoek, waarbij beide partijen het eens zijn over de afspraken met betrekking tot de kinderen, over de financiën, eventueel vermogen en andere zaken, de weg via de rechter geen belemmering oplevert. De echtscheiding kan snel en efficiënt gerealiseerd worden. Met wél als voordeel dat die echtscheiding in het buitenland wordt erkend en er bovendien een executoriale titel is.

Voorzitter, zonder daarover nu al te dramatisch te willen doen, is het voor kinderen over het algemeen zeer ingrijpend wanneer hun ouders besluiten uit elkaar te gaan. Dat brengt gevoelens van onzekerheid en loyaliteitsproblemen met zich, kortom heftige emoties, terwijl het voor kinderen zo belangrijk is om in een gelukkig gezin, in een veilige, harmonieuze omgeving te kunnen opgroeien. Maar ouders gaan uit elkaar en dat is dikwijls beter dan een situatie te laten voortbestaan met mogelijk dagelijkse ruzies en soms ook huiselijk geweld. In zo'n situatie kan het uit elkaar gaan van de ouders een opluchting zijn, omdat het rust brengt. Wel is het van belang dat het kind, ook na de scheiding van zijn ouders, contact heeft met beide ouders en dat beide ouders zich gezamenlijk verantwoordelijk blijven voelen voor de verzorging, de opvoeding en de ontwikkeling van hun kind. Vanuit die gedachte, zo blijkt uit de memorie van toelichting, is het verplichte ouderschapsplan ontwikkeld.

Mijn fractie heeft in het voorlopig verslag naar voren gebracht dat zij met enige reserve kennis had genomen van het wetsvoorstel. Die reserve betrof met name het